

Jeanne Duus Johansen, son sınıf araştırmacısı
Dermatoloji Bölümü,
Gentofte Hospital, University of Copenhagen, Denmark

Kozmetik

Kozmetik ürün kullanımıyla ilgili olarak sıklıkla bildirilen yan etki; derinin karşı reaksiyonudur (adverse skin reactions). 5 yıllık bir süre¹ içinde yetişkin nüfusun yaklaşık %10'u kozmetik ürünlerden dolayı cilt problemi yaşayacaktır. En şiddetli problemler, en başta kokulardan (parfüm) ve kimyasal koruyuculardan kaynaklanan kontak alerji (contact allergy) ile bağlantılıdır, ayrıca bazı ülkelerde saç boya ları da çok önemli problemlere neden olmaktadır.

Popülasyon bazlı bir çalışmada kozmetik alerji/ yüksek duyarlılığa dair bildirilerde artan eğilim tespit edildi ve benzer sonuçlar popülasyonun geneline uygulanan alerji testlerinde de elde edildi^{2,3}. Alerji testi; Danimarkalı yetişkinlerden oluşan bir örnek gruba uygulandı ve alerjenlerle bağlantılı kontak duyarlılık riskinin 1990'da % 2,4'ten, 1998'de %5,8'e önemli ölçüde yükseldiği bulundu. Kozmetik içerik maddelerine alerji gösterenlerin % 80'i daha önce cilt hastalığı geçirmemiş sağlıklı bireylerdir. Kozmetik alerjiye; erkeklerle kıyaslandığında bayanlarda 2-3 kat daha fazla sıklıkta ve genç yaşta ki insanlarda daha fazla rastlanır. Son yıllarda koku içerik maddelerine (fragrance ingredients) 'kontakt alerji' ye odaklanıldı. Bunun nedeni, kozmetik kontak alerjiye en fazla, koku içerik maddelerinin neden olmasıdır.

Avrupa düzeyinde egzama hastalarındaki tüm alerjik reaksiyonlarının %10-15'inden kokudan (fragrance) kaynaklanmaktadır⁴.

Koku içerik maddelerine karşı alerjiye dair artan eğilim Danimarka'daki, çocuklar dâhil, tüm yaş gruplarındaki egzama hastaları üzerinde de ortaya çıkarıldı⁵. Parfüm bileşimleri ticari sır olarak görüldüğünden tüketicilerin nasıl etkiyle karşılaşacaklarını bildiren çok az bilgi bulunmaktadır. Tüketim ürünlerinde az ve güvenilir miktarda koku içerik maddelerinin bulunduğu dair genel bir kanı vardır. Halka dair bir araştırmayla, en bilinen alerjenlerin çoğu kozmetik ürün içersinde yer aldığı ortaya çıktı. Koku Endüstrisi, bazı ürünlerdeki yoğunlukları güvenlik limitini aşkın, yüksek şekilde uygulamıştır. Bu özellikle prestijli parfümler ve oyuncak bebek parfümü gibi hidro-alkolik (hydro-alcoholic) ürünlerde uygulanmıştır^{6,7}.

Birçok alerjik reaksiyona sebebiyet veren ve çok yaygın şekilde kullanılan doğal koku bileşenlerinde yeni alerjen unsurlar tespit edildi⁸. Bu da koku/kozmetik alerjisi problemlerinin planlanmadan ne kadar uzak olduğunu gösteriyor.

Kozmetik ürünlerin güvenilirliğini artırmak ve içerik madde bilgisini içeren etiketleme, kullanımdaki kısıtlamalar ve yasaklar hakkındaki ölçütler ile ilgili olarak, Avrupa Birliği Komisyonu (EU-Commission) tarafından son birkaç yıldaki girişimler değerlendirildi.

Bu koku hikâyesi, bireylerin bu durumlarının detaylı bilgisini elde etmenin durumla potansiyel ilişkisi olan içerik maddelerini tanımlamak için bir ön koşul olduğunu ve çok özel durumlarla bağlantılı hastalıkların izlenmesi gerektiğini örnekler. Bu anlamda çalışan resmi, bağımsız bir izleme sistemi (independent monitoring system) bulunmamaktadır. İleriki çalışmaların alanı kozmetik ürünlerin çocuklar üzerindeki etkisi üzerinedir. Bu alanda, bu ürün kategorisinin güvenilirliği için bazı önemliliklerin belirtilmesi ve özel standartların koyulması gerekir.

1. De Groot AC. Adverse reactions to cosmetics. Thesis. State University of Groningen 1988.
2. Keiding L. Astma, allergy, and othe hypersensitivity in Denmark- the development from 1987-1994. In Danish, English summary. Danish Institute for Clinical Epidemiology 1997;168pp
3. Nielsen NH, Menné T, Linneberg A, Madsen F, Frølund L, Dirksen A, Jørgensen T. Contact sensitivity in Danish adults in 1990 and 1998. The Copenhagen allergy study. Contact dermatitis 2000; 42: 29.
4. De Groot AC, Frosch PJ. Adverse reactions to fragrances. Contact Dermatitis 1997;36:57-86.
5. Johansen JD, Menné T, Christophersen J, Kaaber K, Veien N. Changes in the sensitisation pattern to common allergens in Denmark. The development from 1985/86 to 1997/98 – with a special view to the effect of preventive strategies. Br J. Dermatolgy 2000;142(3):490-495
6. Johansen JD, Rastogi SC, Menné T. Contact allergy to popular perfumes. Br. J Derm 1996;135:419-422
7. Rastogi SC et al. Contents of fragrance allergens in childrens cosmetics and cosmetic toys. Contact Dermatitis 1999;41:84-88.
8. Lepoittevin JP, Meschkat E, Huygens S, Goossens A. Presence of resin acids in 'oak moss' patch test material: a source of misdiagnosis. J. Invest Dermatol 2000;115:129-30.